

УДК 336.71

Зоря О.П.¹, Гришунова Т.А.²

¹канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² викладач 2 категорії ВСП «ЗГФК НУ «Запорізька політехніка»»

КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ ВАЖЛИВОСТІ ОБ'ЄКТІВ ПЛАТІЖНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Безготівкові розрахунки – швидкий, зручний та безпечний спосіб оплатити товари та послуги. Розширення сфери безготівкових розрахунків сприяє прозорості платежів та економічному росту країни.

Національний банк підтримує рух економіки України до безготівкових розрахунків і сприяє розвитку платіжної інфраструктури.

Національний банк встановлює правила для здійснення безготівкових розрахунків та сприяє їх безпеці та надійності.

Національний банк України у межах реалізації функції оверсайта за результатами моніторингу діяльності в 2025 році визначив перелік важливих об'єктів платіжної інфраструктури в Україні.

Єдиною системно важливою платіжною системою, як і в попередні роки, залишається Система електронних платежів (СЕП) Національного банку України.

Важливими платіжними системами визначено п'ять платіжних систем, а саме:

- "Visa", Visa International Service Association, США;
- "MasterCard", MasterCard International Incorporated, США;
- "PrivatMoney", АТ КБ "ПриватБанк", Україна;

- "NovaPay", ТОВ "НоваПей", Україна;
- "Фінансовий світ", ТОВ "Українська платіжна система", Україна.

Перелік важливих технологічних операторів платіжних послуг залишився незмінним порівняно з минулим роком. До нього включено: ТОВ "ЕЙСИ ДІСІ ПРОЦЕСІНГ", ПрАТ "Український процесінговий центр" та ТОВ "ТАС ЛІНК".

Розподіл об'єктів платіжної інфраструктури за категоріями важливості здійснюється регулятором згідно з міжнародною практикою для посилення контролю за їх надійністю. До важливих об'єктів оверсайта установлені підвищені вимоги щодо безперервності діяльності, управління та організації діяльності, системи управління ризиками тощо.

Розподіл об'єктів платіжної інфраструктури за категоріями важливості Національний банк здійснює щорічно за підсумками їх діяльності протягом попереднього року.

Національний банк за результатами моніторингу платіжної інфраструктури та відповідно до критеріїв важливості, установлених Положенням про порядок здійснення оверсайту платіжної інфраструктури в Україні, визначає важливість платіжних систем, учасників платіжних систем, надавачів платіжних послуг, емітентів електронних грошей та технологічних операторів.

Національний банк визначає важливість об'єктів оверсайту в лютому за підсумками їх діяльності протягом попереднього року.

Національний банк визначає платіжну систему системно важливою платіжною системою в разі її відповідності хоча б одному з таких критеріїв важливості:

1) платіжна система забезпечує проведення міжбанківських платіжних операцій, частка яких становить більше ніж 10% від загальної кількості та/або суми платіжних операцій, виконаних у країні системами міжбанківських розрахунків та через кореспондентські рахунки банків, відкриті в інших банках України;

2) платіжна система здійснює платіжні операції за правочинами з державними цінними паперами на відкритому ринку;

3) платіжна система забезпечує врегулювання зобов'язань учасників платіжних систем, які виникають в інших платіжних системах.

Національний банк визначає платіжну систему важливою платіжною системою в разі її відповідності хоча б одному з таких критеріїв важливості:

1) платіжна система здійснює платіжні операції, частка яких перевищує 10% від загальної кількості та/або суми платіжних операцій, виконаних у межах України, в Україну та за її межі платіжними системами, створеними резидентами та нерезидентами (крім систем міжбанківських розрахунків та платіжних систем, які здійснюють емісію електронних платіжних засобів);

2) платіжна система здійснює операції з використанням електронних платіжних засобів, емітованих у цій платіжній системі, частка яких перевищує 10% від загальної кількості та/або суми платіжних операцій, виконаних на території України платіжними системами, що здійснюють емісію електронних платіжних засобів.

Отже, Національний банк має право визначати платіжну систему, що є єдиною на ринку за видом послуг, які надаються з її використанням, важливою платіжною системою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Положення про порядок здійснення оверсайту платіжної інфраструктури в Україні, затверджене постановою Правління НБУ № 187 від 24.08.2022 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187500-22#Text>
2. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua>